

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4

Η ΑΤΕΛΕΣΦΟΡΟΣ ΑΝΟΔΟΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΗΓΕΜΟΝΙΑ.

ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΤΥΧΙΑΣ

Στὸν στενὸν Ἑλληνικὸν γεωπολιτικὸν χῶρον ἡ ἀνάδειξις τῶν Ἀθηνῶν εἰς κύρια ναυτικὴ Δύναμι καὶ ἡ ἀποφασιστικὴ συνεισφορά τῆς στοὺς Περσικοὺς Πολέμους μετήλλαξε τὸ σύστημα Ἰσορροπίας τῶν Ἑλληνικῶν Πόλεων (μὲν πρώτη ἀλλὰ ὅχι ἡγεμονικὴ Δύναμι τὴν Σπάρτη) εἰς Διπολικὸν Σύστημα. Ὅπως πάντα, ὁ Διπολισμὸς εἶναι προανάκρουσμα ἀγῶνος γιὰ Μονοχρατορίᾳ. *Η πολιτικὴ τοῦ Θεμιστοκλέους προήγαγε τὴν Ἀθήνα εἰς Μεγάλη Δύναμι. Εὐθὺς μετὰ τὴν νίκη τῶν Πλαταιῶν ὀχυρώνεται ἐπειγόντως ἡ Ἀθήνα, ὅπως καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ δημιουργηθεὶς μέγας λιμὴν στὸν Πειραιᾶ, ἐνοποιεῖται δὲ τελικὰ πόλις καὶ λιμὴν διὰ τῶν Μακρῶν Τειχῶν. Πολιτικὴ τοῦ Θεμιστοκλέους:* 1) Ἰσχυρός Στόλος· 2) Συστηματικὴ ὀχύρωσις σὲ μείζονα κλίμακα (τὸ Ἀθηναϊκὸν σύμπλεγμα ὡς νῆσος στὴν ἔηρά· 3) θεσμικὲς πολιτειακές ἀλλαγὲς στὸ ἐσωτερικὸν γιὰ ἀπελευθέρωσι δυναμικοῦ· 4) ἐπιθετικὴ ἔξωτερικὴ πολιτικὴ κατὰ τῆς Περσίας (τὸ Αἴγατο, μὲ τὰ παράλια τῆς Μ. Ἀσίας, Ἑλληνικὴ λίμνη·

έλεγχος τῶν Στενῶν). 5) Μεθοδικὸς παραγκωνισμὸς τῆς Σπάρτης καὶ ἀγῶν γιὰ καθολικὴ Ἀθηναϊκὴ ἡγεμονία τοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου· 6) οἰκονομικὴ πολιτικὴ μὲ ἔμφασι στὸ ἐμπόριο καὶ τὴν ναυτιλίᾳ· προσέλκυσις ξένης ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος (μέτοικοι). Πρόκειται γιὰ πολιτικὴ στρατιωτικῆς ἴσχύος. Τὸ 478/7 π.Χ. συγκροτεῖται ἡ Δηλιακὴ Συμμαχία ὑπὸ τὴν Ἡγεσίᾳ τῶν Ἀθηνῶν. Συμμετέχουν διαδοχικὰ ὅλες τελικὰ οἱ πόλεις τοῦ Αἰγαίου ὑπὸ τέσσαρες κατηγορίες: 1) Περιοχὴ Θράκης (μὲ τὴν Μακεδονικὴ παραλία μέχρι καὶ Χαλκιδικῆς)· 2) Περιοχὴ Ἑλλησπόντου (μὲ Προποντίδα καὶ Βόσπορο)· 3) Ἰωνικὴ περιοχή (περιλαμβανομένης τῆς Αἰολίδος, τῆς Δωρικῆς Μ. Ἀσίας καὶ τῶν μεγάλων νήσων παρὰ τὴν Μ. Ἀσία (μὲ ἴδιαίτερο καθεστώς) ὅπως καὶ ὅλων τῶν Δωδεκανήσων· 4) Νησιωτικὴ περιοχὴ (Εὔβοια, Κυκλαδες, Λῆμνος, Ἰμβρος). Τελικὰ πλέον τῶν 400 πόλεων συμμετέχουν στὸν πελώριο αὐτὸ Ὀργανισμὸ Ἀθηναϊκῆς ἴσχύος. Τὰ μέλη τῆς Συμμαχίας πληρώνουν φόρο τασσόμενο ὑπὸ τῶν Ἀθηνῶν καὶ συνεισφέρουν μὲ στρατιωτικὴ βοήθεια, κυρίως πολεμικὰ πλοῖα. Ἀργότερα ἡ στρατιωτικὴ ἐπικουρία μετατρέπεται ὅλη σὲ οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνσι. Ἀρχικὸς σκοπός: ὁ πόλεμος κατὰ τῶν Περσῶν.

Δύο πολιτικὲς γραμμὲς διαμορφώνονται στὴν Ἀθήνα μετὰ τὰ Περσικά: Ἡ «Δημοκρατικὴ» ὑπὸ τὸν Θεμιστοκλῆ ἀπέβλεπε στὴν ἔξασφάλισι τῆς Ἑλληνικῆς Ἡγεμονίας γιὰ τὴν Ἀθήνα ὅσο καὶ στὴν ἔξακολούθησι τοῦ Περσικοῦ Πολέμου. Ἡ «Ολιγαρχικὴ» ὑπὸ τὸν Κίμωνα ὑπεστήριζε τὴν καλὴ συνεννόησι μὲ τὴν Σπάρτη καὶ τὴν ἔντασι τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῶν Περσῶν. Καὶ οἱ δύο συμπίπτουν στὴν ἀνάγκη ἴσχυροποιήσεως τῆς Δηλιακῆς Συμμαχίας, ἀλλὰ ἡ δεύτερη τονίζει σὺν τῷ χρόνῳ τὴν ἐλεύθερη ἀποδοχὴ τῆς ἀπὸ τοὺς Συμμάχους ἀν ὅχι τὴν θεωρητικὰ καὶ σχετικὰ διμότιμη συμμετοχὴ τους, ἐνῷ ἡ πρώτη ἐπιμένει στὴν ἀπαραίτητη πολιτικὴ ἴσχυρᾶς χειρὸς καὶ στρατηγικῆς δυναμικῆς ἐπιβολῆς τῶν Ἀθηνῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Συμμαχίας. Τὸ 471 π.Χ. ὁ Θεμιστοκλῆς ὀστρακίζεται καὶ ὑπερισχύει ἡ ὀλιγαρχικὴ κατεύθυνσις. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἀκόμη καὶ ἐν ἔξορίᾳ ὑποκινεῖ ἀπὸ τὸ Ἀργος ἀντιλακωνικὲς κινήσεις καὶ ἀναστατώσεις στὴν Πελοπόννησο ἐναντίον τῆς Σπάρτης (Τεγέα, ἄλλοι Ἀρκάδες, Ἡλεία). Ἡ Σπάρτη τὸν ἐμπλέκει εἰς τὴν περίεργη ὑπόθεσι τοῦ Ἀντιβασιλέως Παυσανίου, τοῦ νικητοῦ τῶν Πλαταιῶν, ὁ ὅποῖος ἔχει ἐν τῷ μεταξὺ ἀνα-

κληθῆ, καταδικασθῆ καὶ θανατωθῆ (c. 467 π.Χ.). Ἡ ὑπόθεσις εἶναι θολή. Φαίνεται ότι Ἀθήνα καὶ Σπάρτη θέτουν ἀμοιβαῖα ἔκτὸς μάχης τὸν ἴσχυρὸν ἄνδρα τῆς ἀντιπάλου. Καταγγέλεται ὁ Θεμιστοκλῆς (ἀπὸ τὸν Ἀλκμαιωνίδη Λεωβότη μὲ τὴν ὑποστήριξι τοῦ Κίμωνος) γιὰ προδοσία (Μηδισμὸ) καὶ καταδικάζεται ἐρήμην εἰς θάνατο καὶ ἀτιμία. Καταφεύγει τελικὰ στὴν Περσικὴ ἴσχὺν καὶ περιθάλπεται ἡγεμονικὰ ἀπὸ τὸν Ἀρταξέρξη (465/4). Ἡ Σπάρτη καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ἀντιπολίτευσις ἐπέτυχε τὴν ἀχρήστευσί του, ὅπως πρὶν ἡ Ἀθήνα καὶ ἡ ἐσωτερικὴ Σπαρτιατικὴ ἀντιπολίτευσις ἔξουδετέρωσε τὸν Παυσανία. Οἱ δύο μεγάλοι νικητὲς τοῦ Περσικοῦ Πολέμου ἐτέθησαν ἐκποδῶν ὡς μηδίζοντες.

Ο Κίμων ἀναλαμβάνει μείζονες ἐπιχειρήσεις κατὰ τῶν Περσῶν μὲ μεγάλη ἐπιτυχίᾳ (ἀποφασιστικὴ νίκη κατὰ θάλασσα καὶ ξηρὰ στὶς ἐκβολὲς τοῦ Εύρυμέδοντος Ποταμοῦ πλησίον τῆς Σίδης τῆς Παμφυλίας, περὶ τὸ 467/6 π.Χ.). Κατατέλλει ἀποσχίσεις νήσων ἀπὸ τὴν Δηλιακὴ Συμμαχία (Νάξος, Θάσος). Ἀλλὰ ἀποτυχία εἰς τὴν φιλολακωνικὴ πολιτικὴ του καὶ μείζονες πολιτειακὲς μεταβολὲς στὴν Ἀθήνα (μεταρρυθμίσεις τοῦ Ἐφιάλτου, 462) ὀδηγοῦν στὸν διστρακισμό του (461 π.Χ.). Ο Περικλῆς ἀναλαμβάνει τὴν καθοδήγησι τῆς Ἀθηναϊκῆς Πολιτικῆς ἀρχικὰ στὶς γραμμὲς τοῦ Θεμιστοκλέους.

Ἡ Ἀθήνα θωρακίζεται μὲ τὴν δλοκλήρωσι τῶν κολοσσιαίων ὄχυρωματικῶν ἔργων (προσθήκη τῶν Μακρῶν Τειχῶν). Ἐπιδιώκει ἐνεργὰ μὲ συνθῆκες καὶ ἐπεκτεινόμενες πολεμικὲς ἐπιχειρήσεις τὴν Ἑλληνικὴ Ἡγεμονία. Συμμαχία Ἀθηνῶν-Ἀργους-Θεσσαλίας (c. 460). 1) Ἡττα Σπαρτιατῶν ἀπὸ Ἀργείους καὶ Ἀθηναίους στὴν μάχη τῆς Οἰνόης: κλονισμὸς τοῦ Λακωνικοῦ ἀνίκητου σὲ ἀνοικτὴ μάχη. 2) Ἐγκατάστασις τῶν ἐκπεπτωκότων Μεσσηνίων (μετὰ τὴν ἥττα τους στὸ τέλος τῆς ἐπαναστάσεώς των κατὰ τῆς Σπάρτης, Γ' Μεσσηνιακὸς πόλεμος 464-459/8 π.Χ.) ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους στὴν Ναύπακτο, ἡ δποία βιαίως ἀφηρέθη ἀπὸ τοὺς κατοίκους Λοκροὺς Ὁζόλες). 3) Συμμαχία καὶ ὑπαγωγὴ τῶν Μεγάρων ὑπὸ τὴν Ἀθήνα (459/8). Ἡ Κόρινθος στρέφεται ἀπὸ τώρα κατὰ τῶν Ἀθηνῶν καὶ καθίσταται ἀσπονδος ἐχθρὸς της. 4) Ἡ Ἀθήνα μεταφέρει τὸν πόλεμο κατὰ τῶν Κορινθίων στὴν Ἀργολίδα καὶ Κορινθία: μάχη Ἀλιέων καὶ ναυμαχία Κεκρυφαλείας· νίκη κατὰ τῆς Κορίνθου στὴν

Μεγαρίδα (459/8). Ἀργότερα Ἀθηναϊκὸς Στόλος περιπλέει τὴν Πελοπόννησο, πυρπολεῖ τὸ νεώριον τοῦ Λακεδαιμονικοῦ Στόλου, ὑπάγει Ζάκυνθο καὶ Κεφαλληνία ὑπὸ τὴν Ἀθηναϊκὴν ἐπιρροήν, καὶ ἐκτελεῖ ἐπιχειρήσεις στὸν Κορινθιακὸν Κόλπο, μὲν καταλήψεις Κορινθιακῶν ἔδαφῶν (457). Ἡ Ἀθῆνα βλάπτει τὴν Κόρινθο ἐκεῖ ποὺ πονᾶ περισσότερο: στὸ ἐμπόριο τῆς Δύσεως. Ἡδη τὸ 458/7 συνάπτει συνθήκη μὲ τὴν Σεγέστα στὴν Σικελία. 5) Ἐνεργοποιεῖ τὸν πόλεμο κατὰ Αἰγίνης, ἡ δοπία τελικὰ παραδίδεται μὲ ἔξουθενωτικοὺς ὄρους (457/6). οὐδέποτε ἀναλαμβάνει ἀπὸ τὸ πλῆγμα. 6) Μεγάλη Σπαρτιατικὴ Στρατιὰ εἰσβάλλει εἰς Φωκίδα καὶ Βοιωτία καὶ ἐγκλωβίζεται. Ἐπιχειρεῖται ἡ ἔξουδετέρωσίς της, ἀλλὰ στὴν μάχη τῆς Τανάγρας ἡ Λακωνικὴ Συμμαχία νικᾷ μὲ μεγάλη δυσκολία τὴν Ἀθηναϊκὴν σὲ μία ἴσορροπη μάχη καὶ διαφεύγει. Μετὰ 62 ἡμέρες ἡ Ἀθῆνα στέλνει νέο στρατὸ στὴν Βοιωτία, νικᾷ ἀποφασιστικὰ τοὺς Βοιωτοὺς στὴν μάχη τῶν Οἰνοφύτων καὶ ὑπάγει ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν της Βοιωτία, Φωκίδα καὶ Ὁπουντία Λοκρίδα (457). 7) Ἀνεπιτυχὴς ἐπέμβασις τῶν Ἀθηναίων στὰ Φάρσαλα τῆς Θεσσαλίας (454). 8) Ναυτικὲς ἐπιχειρήσεις ὑπὸ τὸν Περικλῆ στὸν Κορινθιακὸν κατὰ Σικυῶνος καὶ Κορίνθου (454). Τὴν αὐτὴν περίοδο (460-454) ἡ Ἀθῆνα ἔχει ἐκστρατεύσει μὲ ἴσχυρὴ δύναμι στὴν Αἴγυπτο (ἐπιχειρήσεις ἐπίσης στὴν Κύπρο καὶ Φοινίκη), εἰς ὑποστήριξι τῆς ἐπαναστάσεως τῆς Αἴγυπτου κατὰ τῆς Περσικῆς Κυριαρχίας. Ἡ μεγάλη ἐκστρατεία εἶχε ὅμως καταστροφικὴ κατάληξι.

Τὸ 451 παρουσιάζεται νέα στροφὴ στὴν Ἀθηναϊκὴν ἔξωτερην πολιτικὴν: ἡ ἐπανοδος τοῦ Κίμωνος στὸ πολιτικὸν προσκήνιο τὴν σηματοδοτεῖ. (Εἶχε ἀνακληθῆ ἀπὸ τὴν ἔξορία ἵσως τὸ 455 ἢ 454 μετὰ τὴν ἄσχημη τροπὴ τῶν Αἰγυπτιακῶν πραγμάτων τὸ 456 ἢ τὴν καταστροφὴ τοῦ 454). Τὸ 454-451 παρατηρεῖται ὕφεσις τῶν πολεμικῶν συμβάντων στὴν Ἑλλάδα σὰν ἀποτέλεσμα τῆς πολιτικῆς του. Συμφωνεῖται (451) πενταετὴς Σπονδὴ μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Σπάρτης, ἐνῷ συνάπτεται τριακονταετὴς εἰρήνη Σπάρτης-Ἀργους. Τὴν συνεννόησι Ἀθηνῶν-Σπάρτης συνοδεύει ἐπιθετικὴ πολιτικὴ πρὸς Ἀνατολάς. Ὁ Κίμων πλέει μὲ μέγα στόλο εἰς Κύπρο γιὰ ἐπιχειρήσεις κατὰ τῶν Περσῶν. Ὁ θάνατός του ἐπαναφέρει τὸν Περικλῆ στὴν ἔξουσία: ἡ Ἀθηναϊκὴ ἔξωτερην πολιτικὴ γίνεται Φιλειρηνικὴ πρὸς πᾶσα κατεύθυνσι πλὴν τῆς ἐσωτερικῆς συνοχῆς

τῆς Συμμαχίας ἐπιχειρεῖται τὸ κλείσιμο τοῦ Περσικοῦ καὶ τοῦ Σπαρτιατικοῦ Μετώπου, ἐνῷ μένει ἀνυποχώρητη ἡ σιδηρᾶ πειθαρχία τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῶν Συμμάχων τῶν, ποὺ θὰ λάβῃ μάλιστα στὸ ἔξῆς προκλητικώτερη μορφή. Παρὰ τὴν σημαντικώτατη νίκη τῶν Ἀθηναϊκῶν Δυνάμεων κατὰ ξηρὰ καὶ θάλασσα στὴν Σαλαμῖνα τῆς Κύπρου (450), συνάπτεται βασική Συνθήκη Εἰρήνης καὶ ὁ Στόλος ἀνακαλεῖται. Ἡ ἈθηναϊκοΠερσικὴ Εἰρήνη τοῦ Καλλία (449 π.Χ.) ἐμπέδωσε τὸ status quo. Οἱ δροι τῆς ἥσαν: 1) αὐτονομία τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων τῆς Μ. Ἀσίας ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχία τοῦ Βασιλέως (ἀπόδοσις φόρου εἰς αὐτὸν). 2) Περσικὴ πεζικὴ δύναμις νὰ μὴν εἰσέρχεται, καὶ ἡ ἔξουσία τῶν Σατραπῶν νὰ μὴν ἐπεκτείνεται, σὲ παραλιακὴ ζώνη τοῦ Αἰγαίου πλάτους ὅσο καλύπτει πορεία τριῶν ἡμερῶν (γραμμὴ Σάρδεων). 3) Περσικὴ ναυτικὴ δύναμις νὰ μὴν πλέει ἐντεῦθεν τῆς Φασηλίδος εἰς Παμφυλία καὶ τῶν Κυανέων νήσων στὸν Βόσπορο. 4) Ἡ Ἀθήνα νὰ μὴν ἐπεμβαίνῃ στὰ ἔξωτερικὰ τῆς Περσικῆς Αὐτοκρατορίας (στὴν ὅποια ἀναγνωρίζει de facto ὅτι περιλαμβάνονται Κύπρος καὶ Αἴγυπτος).

Ἡ σημασία τῆς Εἰρήνης τοῦ Καλλία εἶναι τεραστία. Ἡ Δηλιακὴ Συμμαχία δὲν ἔχει πλέον στρατηγικὸ στόχο. Ἡδη τὸ 454 π.Χ. (πιθανῶς μὲ ἀφορμὴ τὴν Αἴγυπτιακὴ καταστροφή) τὸ ταμεῖο τῆς Συμμαχίας ἔχει μεταφερθῆ ἀπὸ τὴν Δῆλο στὴν Ἀθήνα. Ἡ Συμμαχία ἀπαιτεῖ de facto νέο ρόλο, τὴν στήριξι τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Imperium στὴν Ἑλλάδα: γίνεται Ἀθηναϊκὴ Αὐτοκρατορία, χωρὶς ἔξωτερικὸ σκοπό, ἀλλὰ καὶ χωρὶς συνέπεια.

Ἰσχυρὴ Ἀθηναϊκὴ Ἡγεμονία ἐπὶ τῆς Συμμαχίας εὗρισκε τὴν δικαίωσί της στὸν ἔντονο διμέτωπο ἀγῶνα τῶν Ἀθηνῶν κατὰ Περσίας καὶ Σπάρτης σύμφωνα μὲ τὴν ἔξωτερικὴ πολιτικὴ τοῦ Θεμιστοκλέους. Ἡ Θεμιστόκλειος Στρατηγικὴ ἔβλεπε τὴν Δηλιακὴ Συμμαχία, καὶ τὴν Ἀθηναϊκὴ Ἡγεμονία εἰς αὐτήν, ὡς προβαθμίδα τῆς Ἀθηναϊκῆς Ἡγεμονίας ἐφ' ὅλου τοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου, ἐνῷ ταυτόχρονα ἐθεμελίωνε τὴν ἀνάγκη τῆς Ἀθηναϊκῆς Μονοκρατορίας στὴν ἐπιμονὴ ἐπικρατήσεως κατὰ τὸν ἀγῶνα Περσίας-Ἀθηνῶν, δηλαδὴ τουλάχιστον στὴν μὴ συμπεριληφθεῖ τοῦ ΒαλκανοΜικρασιατικοῦ γεωπολιτικοῦ πεδίου ἐντὸς τῆς Περσικῆς ὀλοκληρώσεως τοῦ εὐρύτερου χώρου ΒαλκανοΜι-

κρασιατικοῦ-Μέσης Ἀνατολῆς-Κεντρικῆς καὶ ΝοτιοΚεντρικῆς Ἀσίας. Τὸ τρίπτυχο (1) Ἀθηναϊκὴ ἴσχυροποίησις τῆς Δηλιακῆς Συμμαχίας, (2) ἀγῶν Ἡγεμονίας στὴν κυρίως Ἑλλάδα, (3) ἐπιθετικὴ πολιτικὴ πρὸς Ἀνατολάς, ἥταν ἀδιάσπαστο: τὸ πρῶτο σκέλος ἦταν μέσο πρὸς ἐπίτευξι τῶν δύο ἄλλων. Σὰν τέτοιο μέσο ἦταν ἀντικειμενικὰ ἀποδεκτό, παρὰ τὴν σκληρότητα τῆς Ἀθηναϊκῆς ἐπιβολῆς.

Στὸ καιριώτερο σημεῖο τῆς ἔξελίξεώς της ὡς Δυνάμεως, ἡ Ἀθήνα ἀντικαθιστᾶ τὴν Στρατηγικὴ Ἡγεμονικῆς Υπερτερήσεως μὲ τὴν Στρατηγικὴ Ἰσορροπίας Δυνάμεων.

Ο Περικλῆς διαπράττει θεμελιώδες σφάλμα ποὺ ἡ Ἀθήνα θὰ τὸ πληρώσῃ ἀκριβά: τὴν κρισιμώτερη στιγμὴ τῆς δυναμικῆς ἀνόδου, ἀντὶ νὰ αὐξήσῃ τὴν ἔντασι, τὴν χαλαρώνει: ἀκολουθεῖ φιλειρηνικὴ πολιτική. Ἀμέσως μετὰ τὴν σύναψι τῆς ἵσως ἐν πολλοῖς μυστικῆς Συνθήκης τοῦ Καλλία, συγκαλεῖ Συνέδριο Γενικῆς Ἑλληνικῆς Εἰρήνης στὴν Ἀθήνα (449/8). Η Σπάρτη ἀρνεῖται νὰ συμμετάσχῃ καὶ τὸ σχέδιο ματαιοῦται πρὸς τὸ παρόν.

Η νέα φιλειρηνικὴ γραμμὴ τοῦ Περικλέους συνίσταται: 1) στὴν προώθησι καὶ ἐπιχορήγησι μιᾶς πολιτιστικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἐκρήξεως στὸ ἐσωτερικό, εἰς βάρος ἐν μέρει καὶ μὲ τὴν σχετικὴ ἐκμετάλλευσι τῶν Συμμάχων, 2) σὲ φιλολαϊκὴ πολιτικὴ ἐπιδοτήσεων καὶ κληρουχιῶν, 3) σὲ ἐφαρμογὴ στυγνῆς βίας πρὸς διατήρηση τῆς συνοχῆς τῆς Ἀθηναϊκῆς Αὐτοκρατορίας ὡς οἰκονομικῆς βάσεως τῆς ἴσχυος της, καὶ 4) στὴν προσπάθεια ἐξασφαλίσεως εἰρήνης μὲ τὸ ἀντίπαλο στρατόπεδο ὡς κατάλληλης συνθήκης οἰκονομικοεμπορικοῦ ἐπεκτατισμοῦ.

Η συνολικὴ Στρατηγικὴ τοῦ Περικλέους βασίζεται στὴν ἔξῆς ἀλληλουχίᾳ: ὅτι ἡ ἐξασφάλισις τῆς Εἰρήνης θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν συνέχισι καὶ ἐπιτάχυνσι τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῶν Ἀθηνῶν μὲ θεωρούμενο αὐτόματο καὶ ἀναπόδραστο τελικὸ σκοπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἡγεμονία· ἡ Συμμαχία εἶναι πάλιν μέσον, ἀλλὰ πρὸς ἐδραίωσι τῆς ταχυρύθμου Ἀθηναϊκῆς οἰκονομικῆς μεγεθύνσεως, ἐμέσως δὲ τῆς συνολικῆς Ἡγεμονίας.

Ἡ Στρατηγικὴ αὐτὴ εἶναι καὶ ἀπεδείχθη, θεμελιωδῶς ἐσφαλμένη. (Κάτι ποὺ πρέπει ἴδιαιτέρως νὰ προσέξουν οἱ Η.Π.Α. στὴν παροῦσα συγκυρία). Καὶ οἱ Σύμμαχοι θὰ ἀντιδράσουν, καὶ ὁ Πόλεμος ἐν τέλει δὲν θὰ ἀποφευχθῇ.

Ἡ ἀντιφατικὴ πολιτικὴ τῶν Ἀθηνῶν προκαλεῖ ἀλυσιδωτὲς ἀντιδράσεις. Τὸ 448 ἡ Σπάρτη ἐπεμβαίνει στὴν Φωκίδα ὑπὲρ τῶν Δελφῶν. Τὸ 447 ἡ Βοιωτία ἀνεξαρτητοποιεῖται μετὰ τὸ πάθημα τῶν Ἀθηναίων στὴν Κορώνεια καὶ συγκροτεῖ τὴν Βοιωτικὴ Συμπολιτεία. Τὸ 446 ἀποσχίζεται ἡ Εὔβοια ἐν συνεχείᾳ τὰ Μέγαρα· Σπαρτιατικὸς Συμμαχικὸς στρατὸς εἰσβάλλει στὴν Ἀττική. Ἐμφανίζεται σημαντικὴ δυσπραγία στὴν κανονικὴ εἰσροή τῶν Συμμαχικῶν φόρων. Τὸ Ἀθηναϊκὸ Imperium κλονίζεται, ἀλλὰ ἡ Ἀθῆνα ἀντιδρᾷ. Ἡ Εὔβοια (κλειδί γιὰ τὴν ἄμυνα τῆς Ἀττικῆς) ἐπανακαταλαμβάνεται.

Ἡ Ἀθῆνα συνάπτει τὶς τριακοντούτεις Σπονδὲς πρὸς τὴν Λακεδαιμονιακὴ Συμμαχία (446/5 π.Χ.) μὲ βασικοὺς ὄρους: 1) ἐπαναφορὰ εἰς τὸ πρότερο status quo· ὅλα τὰ Ἀθηναϊκὰ κέρδη στὴν Πελοπόννησο (Τροιζήν, Ἀχαΐα) καὶ ἡ Μεγαρὶς ἀποδίδονται στὴν Σπαρτιατικὴ Συμμαχία. Ἡ Βοιωτία ἔχει ἥδη ἀποσπασθῆ· ἡ Εὔβοια καταλίπεται στὴν Ἀθῆνα. 2) Τὸ Ἀργος δὲν περιλαμβάνεται σὲ καμμία Συμμαχία καὶ ἄρα κεῖται ἐκτὸς Συνθήκης· ἀλλὰ ἡ Ἀθῆνα μπορεῖ νὰ συνάψῃ εἰδικὴ Συνθήκη μὲ αὐτό ὅπως τὸ ἔχει ἥδη κάνει ἡ Σπάρτη. 3) Γιὰ τὶς ἄλλες πόλεις ποὺ εὑρίσκονται ἐκτὸς ἀμφοτέρων τῶν Συνασπισμῶν, κάθε μία μπορεῖ νὰ προσαρτηθῇ σὲ ὅποιον θέλει ἐκ τῶν δύο. Τὰ μέλη τῶν Συνασπισμῶν δικαιοῦνται συνεπῶς νὰ ἀποχωρήσουν ἀπὸ αὐτούς, ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει αὐτὸ εἶναι θέμα τῆς Δυνάμεως ἀπὸ τὴν Συμμαχία τῆς ὅποιας αὐτὸ ἐπιχειρεῖ νὰ ἀποσχισθῇ καὶ δὲν ἀφορᾶ τὴν ἄλλη (Σφαῖρες ἐπιρροῆς). 4) Ἀρχὴ τῆς μὴ ἐπεμβάσεως: νὰ ἀπόσχῃ κάθε μέρος ἀπὸ πολεμικὴ ἐπιχείρησι κατὰ μέλους τῆς ἀντίθετης συμμαχίας ἐφ' ὅσον τοῦτο δέχεται προσφυγὴ σὲ συζητήσεις ἢ διαιτησία. Πρόκειται κατ' οὓσιαν γιὰ Συνθήκη διανομῆς τοῦ χώρου εἰς δύο Σφαῖρες ἐπιρροῆς, μὲ τὴν ἀρχὴ τῆς μὴ ἐπεμβάσεως στὰ ἐσωτερικὰ τῆς ἄλλης, καὶ μὲ ἐλευθερία ἐπιλογῆς ἐκ μέρους τῶν ἀδεσμεύτων κατὰ τὸν χρόνο συνάψεως τῆς Συνθήκης, τοῦ Συνασπισμοῦ στὸν ὅποιο θέλουν πιθανόν νὰ μετάσχουν. Καὶ μόνη ἡ τελευταία διευθέτησις δείχνει ὅτι οἱ τριακοντούτοις Σπονδὲς ἥσαν, ἀκριβῶς σπονδές· ἀνακωχὴ μᾶλλον παρὰ μακροπρόθεσμος εἰρήνη.

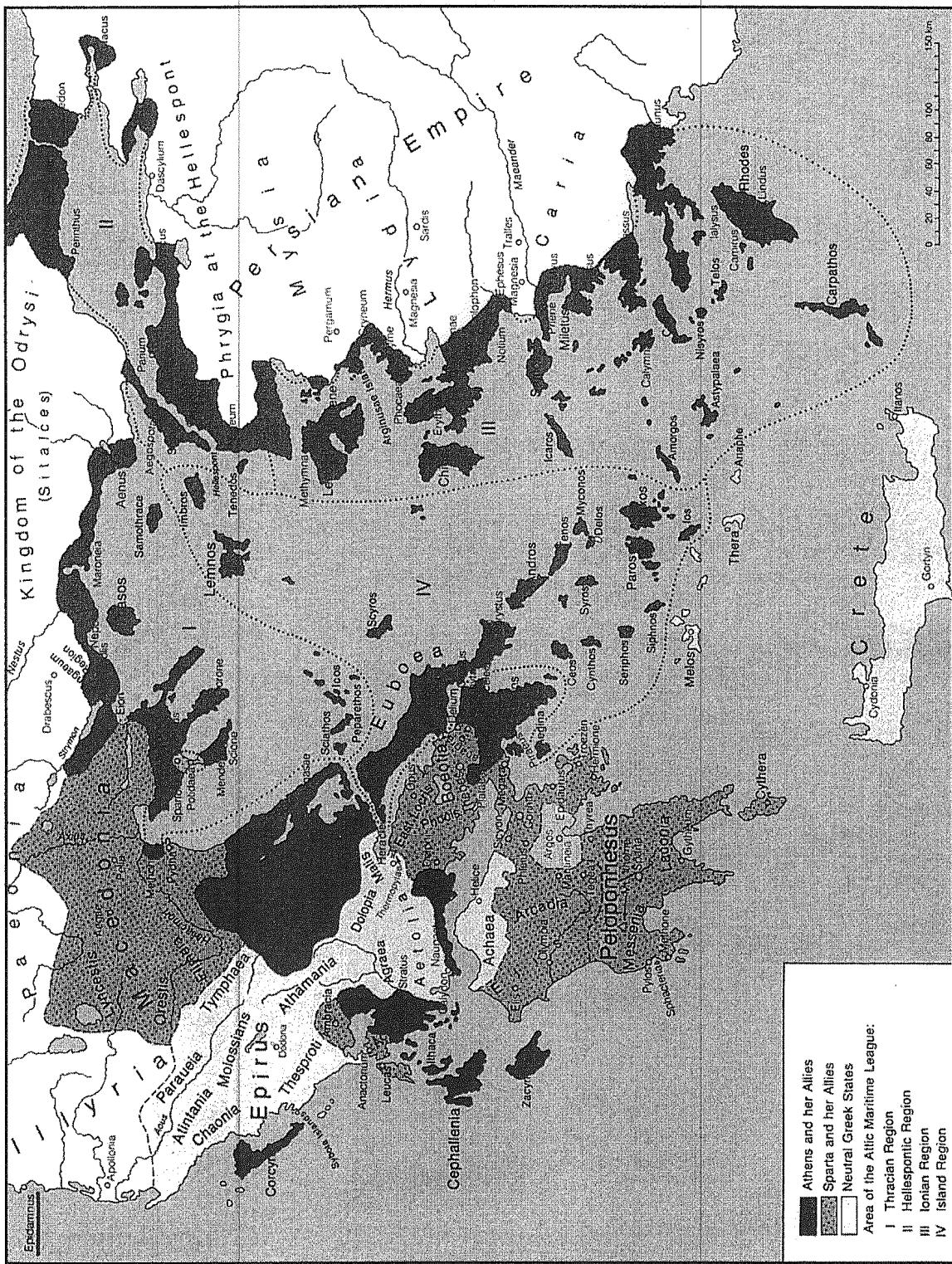
‘Η εἰρήνη ἐπεβλήθη, ἀλλὰ ἡ πολιτικὴ τοῦ Περικλέους ἀπέτυχε ἐν τέλει. Μόνο ἡ ἐπανάστασις τῆς Σάμου (441/40-439) καὶ ἡ ἀπόσχισις τοῦ Βυζαντίου ἀπησχόλησε τὴν Ἀθήνα, μετὰ τὴν ἀποδοχὴ σφαιρῶν ἐπιφροῆς μὲ τὶς τριακοντούτεις Σπονδὲς, ἀλλ’ ἀντιμετωπίσθη χωρὶς ἴδιαίτερη δυσκολία καὶ ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς Συνθήκης (χωρὶς ἀντεπέμβασι τῆς Σπάρτης), παρ’ ὅλο ποὺ ἀνεμείχθη μερικῶς καὶ ἡ Περσία. Φαίνεται ως ἐὰν ἡ Περικλεϊκὴ πολιτικὴ ἐπιτυγχάνει τοὺς στόχους τῆς, ἔκμεταλλευόμενη τὴν βραδύτητα τῆς Λακωνικῆς ἀντιδράσεως στὶς ἐπιδιώξεις ἥγεμονικῆς ἰσχύος. Οἱ τεράστιες δαπάνες τοῦ πολέμου (πάνω ἀπὸ 1000 τάλαντα) ἔπεισαν τὸν Περικλῆ ὅτι τυχόντα μείζονα πόλεμο θα τὸν κερδίσῃ ὁ οἰκονομικὰ εὔρωστος, ἡ Ἀθήνα, καὶ ὅτι ἡ σκέψις αὐτὴ θὰ δρᾶ ἀνασταλτικὰ γιὰ τὴν κήρυξί του ἀπὸ τὴν Σπάρτη. Ἀλλὰ ἡ βάσις τῆς Ἀθηναϊκῆς πολιτικῆς, ἡ διὰ τῆς οἰκονομικῆς ἰσχύος ἐξασφάλισις ἐσωτερικῆς εὐημερίας καὶ ἐξωτερικῆς εἰρήνης, ἥταν σφαλερή. Ἡ λαϊκὴ δυσαρέσκεια κατὰ τοῦ Περικλέους πρὸ τοῦ Πολέμου μαρτυρεῖ τὴν οἰκονομικὴ ὑφεσι. Στὴν οἰκονομικὴ μεγέθυνσι τῶν Ἀθηνῶν, ἡ μὲν Σπάρτη ἀργοῦσε νὰ ἀντιδράσῃ, ἀλλὰ ἡ Κόρινθος, ως οἰκονομικὴ καὶ ναυτικοεμπορικὴ Δύναμις, εἶχε ζωτικὸ συμφέρον νὰ ἀντιταχθῇ, ἀόπλως ἢ ἐνόπλως. Οἱ οἰκονομικὲς ἐξελίξεις δὲν ἵστανται ἀφ’ ἐαυτῶν ἀλλὰ προϋποθέτουν προλιτικοϊστορικὴ καὶ πολεμικὴ ἰσχύ. Κάποιος κρίκος σὲ κάποιο σημεῖο θὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ θεμελιωδέστερο πρὸς ἐπίλυσι τοῦ ἐπιφανειακώτερου φαινομένου, καὶ ἡ ἀναγωγὴ αὐτὴ θὰ συμπαρασύρῃ τὴν ὅλη συνάρτησι στὸ ὑποκείμενο ἐπίπεδο. Ὁ Περικλῆς ἐπίστευε ὅτι ὁ ἀντίπαλος Συνασπισμὸς δὲν θὰ ἔφθανε τελικὰ μέχρι τὸν πόλεμο, ἀλλὰ ὅτι θὰ ἔπαιξε τὸ οἰκονομικὸ παιχνίδι ποὺ ἡ Ἀθήνα ἐκέρδιζε. Ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν ἔκρηξι τοῦ πολέμου ἐνόμιζε ὅτι ἡ Σπάρτη θὰ κατέθετε τὰ ὅπλα σὲ λίγα χρόνια, λόγῳ οἰκονομικῆς ἀδυναμίας νὰ συνεχίσῃ τὸν ἀγῶνα. Διεφεύσθη σὲ ὅλα. Ὁ Πόλεμος ἐκηρύχθη (431), καὶ διήρκεσε 27 ἔτη. Ἡ Ἀθήνα, συνετρίβη, καὶ ἐὰν ἐξηκολούθησε νὰ ὑπάρχῃ ως Δύναμις τὸ ὄφείλει στὴν Ἑλληνική, ἀριστοκρατικὴ μεγαλοφυχία καὶ φρόνησι τοῦ νικητοῦ. Ὁ ἀγῶν γιὰ Ἀθηναϊκὴ Ἦγεμονία ποὺ ἀρχισε ὁ Θεμιστοκλῆς, καὶ παρωχέτευσε ὁ Περικλῆς σὲ θολεῖς σκοπιμότητες, διήρκεσε ἀπὸ τὸ 478/7 ἕως τὸ 404 π.Χ., ἐπὶ 74 ἔτη. Ἡ Ἀθήνα ἔχασε, διότι ἡ ἴδια ἐγκατέλειψε, στὴν κρίσιμη ἐποχή, τὸν στρατηγικὸ στόχο τῆς ὁλοκληρωτικῆς κυριαρχίας τῆς.

## Παράρτημα VII

Τὸ Δίπολο Ἀθηνῶν-Σπάρτης στὸ Ἑλληνικὸ Γεωπολιτικὸ Πεδίο κατὰ τὴν  
"Εκρηξὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου (431 π.Χ.)

[Εἰκ. 58]

Ο Γεωπολιτικὸς χῶρος τῆς Ἑλλάδος ἐμορφώθη κατὰ τὴν περίφημη 50ετία μεταξὺ τῶν Περσικῶν καὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου ὡς ἔνα Διπολικὸ Πεδίο. Κάθε Δίπολο ἔχφράζει ἀσταθῆ ἴσορροπία ἐντονώτατου δυναμισμοῦ ὑπερτερήσεως καὶ ἐμπεριέχει ἐγγενῆ τάσι μεταπτώσεώς του εἰς Ἡγεμονικὸ Μονόπολο — ἢ, στὴν περίπτωσι ἀποτυχίας τέτοιας φυσικῆς μετεξελίξεως, περιλαμβάνει τὰ σπέρματα πολυδιασπάσεως τοῦ πεδίου, καὶ τὴν ἔναρξι ἀγῶνος ἀποκαταστάσεως ἐνότητος εἰς εὐρύτερα πλαίσια ἐκ μέρους ἐξωτερικῶν Δυνάμεων ὡς πρὸς τὸ ἀρχικὸ πεδίο καὶ ὡς πρὸς τὶς δαπανηθεῖσες ἄνευ δλοκληρωτικοῦ ἀποτελέσματος κυρίαρχες Δυνάμεις του. Τὴν ἀποτυχία ἐγκαθιδρύσεως Ἡγεμονικοῦ Μονοπόλου στὸν Ἑλληνικὸ Χῶρο ἀκολούθησε ἡ Μακεδονικὴ Ἡγεμονία ἀγωνιζομένη γιὰ κατὰ πολὺ μεγεθυντικώτερες δλοκληρώσεις. Η Εἰκ. 58 παρουσιάζει τὸ Ἑλληνικὸ Δίπολο κατὰ τοὺς χρόνους ἐνάρξεως τοῦ πολεμικοῦ ἀγῶνος μετουσιώσεώς του εἰς Μονόπολο, τὸ 431 π.Χ. Ο βαθύτερος σκιασμὸς ἔκτείνεται στὶς χῶρες τῆς Ἀθηναϊκῆς ΝαυτικοἘμπορικῆς Αὐτοκρατορίας, δι μέσος στὴν Σπαρτιατικὴ Ἡπειρωτικὴ καὶ Ἀγροτικὴ Συμμαχία, δι δὲ ἀνοικτὸς καλύπτει οὐδέτερες περιοχές. Η Ἀθήνα συνέστησε Αὐτοκρατορία πρὶν ιδρύσῃ Ἡγεμονία ἐφ' ὅλου τοῦ πεδίου. Η κίνησις ḥταν βεβιασμένη καί, κατ' ἀκολούθια, ἀντιπαραγωγική.



*Etx. 58. Τὸ Διπολικὸ Σύστημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Χώρου κατὰ τὴν τελεῖη χρίστου (431 π.Χ.).*

## Παράρτημα VIII

### 'Αθηναϊκὸς Πολυμέτωπος Ἀγὼν κατὰ τὴν Στρατηγικὴν Ὁλοκληρωτικῆς Υπερισχύσεως [Εἰκκ. 59-59a]

Ἄπόδειξις ὑγίειας καὶ ρώμης μιᾶς Δυνάμεως εἶναι ἡ ἴκανότης νὰ ἀνταπεξέρχεται σὲ ἀγῶνα μὲ πολλὰ μέτωπα, νὰ παρακολουθῇ, ἀκόμη μάλιστα νὰ προκαλῇ τὸν πολλαπλασιασμὸ τῶν μετώπων ὅταν εἴτε ἀπειλεῖται σοβαρὰ καὶ κινδυνεύει, εἴτε εὑρίσκεται σὲ κριτικὸ σημεῖο δυναμικῆς ἀνόδου. Ἀνεβάζει τότε δηλαδὴ τὸν τόνο τῆς ὑπάρξεως καὶ ἐνεργείας της. Στὸ ἀκολουθοῦν Κεφάλαιο 5 ἀναφέρονται τέσσερα κύρια σύγχρονα θέατρα πολέμου εἰς τὰ ὅποια ἐμάχετο

ἘΡΕΧΘΕΙΔΟΣ		ΣΜΙΚΥΘΟΣ		ΕΥΜΕΝΙΟΣ	
Ἀδίδει: ἐν τῷ: πολέμοι: ἀπέθανον: ἐν Κύπροι: ἐν Αἴρ[γ]-	πτοι: ἐν Φοινίκει: [i] ἐν Ἀλιεῦσιν: [i] ἐν Αἰρίνει: Μεγαροῦ	ΤΟΑΑΥΤΟΝΙΑΥΤΟΝ	ΤΙΜΟΔΕΜΟΣ	ΘΕ[δ]ΟΡΟΣ	[ΕΥΡ]ΥΛΕΟΣ
5 [C]Τ[ΡΑ]ΤΕΓΩΝ·	ΦΑΝΥΛΛΟΣ	130 ἈΚΡΥΠΤΟΣ	40 ἘΡΓΑΪΟΣ	ΣΜΙΚΥΘΟΣ	165 ΕΥΜΕΝΙΟΣ
Φ[ΡΥΝ]ΙΧΟΣ	Χ[ρό]ΝΙΟΣ?	ΤΙΜΟΚΡΑΤΕΣ	ΔΙΟΓΕΝΕΣ	ΤΙΜΟΔΕΜΟΣ	ΘΕ[δ]ΟΡΟΣ
Π[ΑΝΤ]ΑΛΛΕΩΝ	Ε[ΥΓ]ΓΕΙΤΟΝ	Ἀρχέλας	ΦΡΥΝΟΣ	ΛΥCΙC	[ΕΥΡ]ΥΛΕΟΣ
ΠΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΣ	Ἀ[κ]ΙΠΠΙΟΣ	Εὔγυκράτες	ΚΤΕΣΙΑΔΕΣ	ἈΚΕΣΙΑΣ	[Κέ]ΡΔΟΝ
[ΔΡ]ΑΚΟΝΤΙΔΕC	ἈΥ[τ]ΙΚΛΕΣ	ΠΑΤΡΟΚΛΕΙΔ[ες]	Κόροιος	110 ἘΠΙΧΑΡΕΣ	[Ἐπ]ΙΧΑΡΕΣ
10 ..ΜΟΣΤ[Ρ]ΑΤΟC	Κέ[α]γευCOC	135 ἈΛΚΜΕΟΝΙΔ[ες]	45 [Κ]ΡΑΤΥΛΛΟΣ	ἱερόνυμος	170 Ε[Υ]ΔΟΧCOC
..Μέας	Εύ[θ]ύδεμος	Γλαύκον	[C]ΥΝΦΕΡΜΙΟC	Ἀναχίδας	Π[ο]λύζελος
..Κλείδες	Δίκαιος	Δεμόνικος	[N]ΙΚΙΑΣ	Χαιρίας	Γ[λ]αγκίας
..κράτες	Φιαΐ[η]νος	Ἀναχίδορος	ΛΥCΙΚΛΕΙΔΕС	ἱερακλείδες	ἘΠΙΓΕΝΕС
[ΧΑ]ΙΡΕΔΕΜΟC	80 ΚΑΛΛΙΚΛΕΣ	Γλαύκον	ΦΡΟΥΡΑΡΧΟS	115 ἈΓΑCΙΚΛΕΣ	ἈNTΙΧΑΡΕΣ
15 ..εσίας	ΝΑΥCΙΚΛΕС	140 ΠΡΟΚΛΕС	50 ΧΑΡ[ί]CΑΝΔΡΟS	Ἀλκάς	ΦΙΛΙCΤΙΔΕ[ς]
..έσανδρος	Τ[η]μεσίθεος	ἈΝΤΙΦΩΝ	'Ο[λυμπ]ΙΑΡΑΤΟC	Κέφιcόδοτος	ἈΜΦΙΚΛΕΙΔ[ες]
[ΛΥ]Κόφρον	[Μη]εσιγένες	Ἀναχίλλ[α]C	C...ΙΟC	ΚΑΛΛΙΚΛΕС	Φρούρος
[Α]ΠΟΛΛόδορος	Τ[η]μεσίθεος	Ἀρχέπολ[ι]C	ΜΝΕ[ε]CΦΙΛΟC	Κεφιcόδορος	Τίτον
Ἀριστοτέλες	85 Άλ[ε]χσίας	Καλλέας	Socίας	120 ΝΟΜΕΝΙΟC	ΕύBΙΟC
20 [Π]ροτίας	ΑΜΥΔΡΙΠΠΟC	145 ΘΑLΙΑΡΧΟ[ς]	55 Αρχίνος	Χενόφιλος	180 ΚΑΛΛΙB[ΙΟC]
ΔΡΑΚΑΛΟС	ΑΠΟΛΛόδορος	ΦΙΛΩΝΙΧΟ[ς]	ΛΥKίνος	Λυπτέρβιος	ΣΛΙΚΡΟ[ς]
Μεχανίον	Γοργίας	Εύκλειδε[ς]	Καλλίας	λάγνον	Νελίος
Φιλιστίδες	Νόθαρχος	Διόδορος	ΜΝΕCΙΓένες	Πολύχενος	ἘΡΓΟΤέ[λες]
Τιμογένες	90 ΤΑΡΜΩΝ[ι]ΔΕС	Νίκαρχος	Σίκον	125 Ἐρχιμένες	Φοκίον
25 Χαρίσανδρος	Βάκον	150 ἘΠΙΤΕΛΕС	60 Άμοικέδες	Νίκον	185 ἌΡΑΙΘ[οc]
[Μ]ενεκλές	Τίθον	Κύβον	Χενύλλος	vacat	vacat
[Μ]ελάνοπος	Λυγίας	Χ[Α]ΙΡΙΑС	vacant 0,037		
[Κ]λεόνωρτος	Σόστρατος	Δεμέτριο[ς]	ΣΤΡΑΤΕΓός:	ἐν Αίγύπτοι.	
[Α]ριστοκλείδες	95 φιλίνος	Ἀρκεσίλας	λιπποδάμας		
30 [Θ]οκυδίδες	φίλλαιθος	155 Εύθοινος	Εύθύμαχος		
Εύθυδεμος	φιλέταιρος	Δεμέτριος	65 Εύμελος		
[Κ]αλλικράτες	Σοτέλες	Γόργον	Ἀνδροσένες.		
Ἄφσεφες	Λυγίας	ΣΤΡΑΤ[ο]N	τοχσότα: φρύνος		
[Α]ριστείδες	100 Αριστογένες	Ἀρις[τ]οφάνε[ς]	ΤΑῦρος		
35 [Φ]ιλόδεμος	Φιλίνος	160 Γλαύκον	Θεόδορος		
[Κ]εφι[η]σόδοτος	Διότιμος	ΦΥCОН]ΙΔΕС	70 Ἀλεχίμαχος		
[C]όφιλος	Καλλονίδες	λαρ[η]δεμος			
[Α]ντιμένες	Καλλίχενος	Διο[κ]λές			
[Ἐ]παίνετος	105 Δεινίας	ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟ[ς]			

Εἰκ. 59a. Τὸ κείμενο τῆς ἐπιγραφῆς.

Ρ Ε Χ Θ Ε Ι Δ Ο Σ

ΗΟΙΔΕΙΕΝΤΟΙΠΟΥΕΜΟΙΑΡΕΩΑΝΟΝΕΝΚΥΠΡΟΙΝΕΝΑΙΑ  
ΥΡΤΟΙΙΕΝΦΟΙΝΙΚΕΙΕΝΑΥΙΕΥΣΙΝΕΝΑΙΔΙΝΕΙΜΕΛΑΡΟ

Τ Ο Α Y T O E N I A Y T O

ΤΕΛΟΝ	ΦΑΝΥΥΝΟΣ	ΑΚΡΥΠΤΟΣ
ΘΧΟΣ	ΧΡ.ΝΙΟΣ	ΤΙΜΟΚΡΑΤΕΣ
ΠΑΥΕΩΝ	Ε.ΛΕΙΤΟΝ	ΑΡΧΕΒΑΣ
ΠΟΥΥΣΤΡΑΤΟΣ	ΑΥΚΙΡΡΟΣ	ΕΥΘΥΚΡΑΤΕΣ
.ΑΚΟΝΤΙΔΕΣ		ΠΑΤΡΟΚΝΕΙΔΕΣ
.ΜΟΣΤΡΑΤΟΣ	ΚΕ.ΕΥΣΟΣ	ΑΥΚΜΕΟΝΙΔΕΣ
.ΜΕΑΣ	ΕΥΦΥΔΕΜΟΣ	ΛΝΑΥΚΟΝ
.ΥΕΙΔΕΣ	ΔΙΝΑΙΟΣ	ΔΕΜΟΝΙΚΟΣ
.ΚΡΑΤΕΣ	ΦΙΝΙΝΟΣ	ΑΝΑΧΣΙΔΟΡΟΣ
.ΙΡΕΔΕΜΟΣ	ΚΑΝΝΙΚΥΕΣ	ΛΝΑΥΚΟΝ
.ΕΣΙΑΣ	ΝΑΥΣΙΚΥΕΣ	ΠΡΟΚΥΕΣ
.ΕΣΑΝΔΡΟΣ	.ΙΜΕΣΙΟΘΕΟΣ	ΑΝΤΙΦΟΝ
.ΥΚΟΩΡΟΝ	.ΝΕΣΙΛΑΕΝΕΣ	ΑΝΑΧΣΙΒΑΣ
ΑΡΟΥΥΔΟΡΟΣ	ΠΟΥΥΚΥΕΣ	ΑΡΧΕΓΟΝΙΣ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΥΕΣ	ΑΝΕΧΣΙΑΣ	ΚΑΝΝΙΕΑΣ
ΕΡΟΤΙΑΣ	ΑΜΥΔΡΙΓΡΟΣ	ΘΑΝΙΑΡΧΟΣ
ΔΡΑΚΑΝΟΣ	ΑΡΟΥΝΝΟΔΟΡΟΣ	ΦΙΝΩΝΙΧΟ
ΜΕΚΑΝΙΟΝ	ΛΟΡΔΙΑΣ	ΕΥΚΥΕΙΔΕ
ΦΙΝΙΣΤΙΔΕΣ	ΝΟΘΑΡΧΟΣ	ΔΙΟΔΟΡΟΣ
ΤΙΜΟΛΕΝΕΣ	ΠΑΡΜΟΝΙΔΕΣ	ΝΙΚΑΡΧΟΣ
ΧΑΡΙΣΑΝΔΡΟΣ	ΒΑΚΟΝ	ΕΡΙΤΕΝΕΣ
ΜΕΝΕΚΥΕΣ	ΡΙΩΝ	ΚΥΒΟΝ
ΜΕΝΑΝΟΓΟΣ	ΥΣΙΑΣ	ΧΑΙΡΙΑΣ
ΚΥΕΩΝΒΡΟΤΟΣ	ΣΟΣΤΡΑΤΟΣ	ΔΕΜΕΤΡΙΟ
ΑΡΙΣΤΟΚΥΕΙΔΕΣ	ΦΙΝΙΝΟΣ	ΑΡΧΕΣΙΒΑΣ
ΘΟΚΥΔΙΔΕΣ	ΦΙΝΑΙΘΟΣ	ΕΥΘΟΙΝΟΣ
ΕΥΘΥΔΕΜΟΣ	ΦΙΝΕΤΑΙΡΟ.	ΔΕΜΕΤΡΙΟΣ
ΚΑΝΝΙΚΡΑΤΕΣ	ΣΟΤΕΒΕΣ	ΛΟΡΔΟΝ
ΑΦΣΕΦΕΣ	ΥΣΙΑΣ	ΣΤΡΑΤΟΝ
ΑΡΙΣΤΕΙΔΕΣ	ΑΡΙΣΤΟΛΕΝΕΣ	ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΕΣ
ΦΙΥΩΔΕΜΟΣ	ΦΙΝΙΝΟΣ	ΛΝΑΥΚΟΝ
ΚΕΦΙΣΟΔΟΤΟΣ	ΔΙΟΤΙΜΟΣ	ΦΥΣΟΝΙΔΕΣ
.ΟΦΙΝΟΣ	ΚΑΝΝΟΝΙΔΕΣ	ΗΑΛΝΟΔΕΜΟΣ
.ΝΤΙΜΕΝΕΣ	ΚΑΝΝΙΧΣΕΝΟ.	ΔΙΟΚΛΕΣ
.ΡΑΙΝΕΤΟΣ	ΔΕΙΝΙΑΣ	ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟΣ
.ΡΑΛΑΙΟΣ	ΣΜΙΚΥΘΟΣ	ΕΥΜΕΝΙΟΣ
ΔΙΟΛΕΝΕΣ	ΤΙΜΟΔΕΜΟΣ	ΘΕΟΔΟΡΟΣ
ΦΡΥΝΟΣ	ΥΣΙΣ	.ΥΥΕΟΣ
.ΤΕΣΙΑΔΕΣ	ΑΚΕΣΙΑΣ	.ΡΔΟΝ
.ΟΡΟΙΒΟΣ	ΕΠΙΧΑΡΕΣ	.ΙΧΑΡΕΣ
.ΡΑΤΥΥΝΟΣ	ΗΙΕΡΟΝΥΜΟΣ	Ε.ΔΟΞΣΟΣ
.ΥΝΦΕΡΜΙΟΣ	ΑΝΑΧΣΙΒΑΣ	ΠΟΥΥΣΙΕΥΟΣ
ΝΙΚΙΑΣ	ΧΑΙΡΙΑΣ	ΛΝΑΥΚΙΑΣ
.ΥΣΙΚΥΕΙΔΕΣ	ΗΕΡΑΚΥΕΙΔΕΣ	ΕΡΙΛΕΝΕΣ
ΦΡΟΥΡΑΡΧΟΣ	ΑΛΑΣΙΚΥΕΣ	ΑΝΤΙΧΑΡΕΣ
ΧΑ.ΑΝΔΡΟΣ	ΑΝΚΑΣ	ΑΜΦΙΚΥΕΙΔ
Ο.ΙΑΡΑΤΟΣ	ΚΕΦΙΣΟΔΟΤΟΣ	ΦΡΟΥΡΟΣ
Σ.ΟΣ	ΚΑΝΝΙΚΥΕΣ	ΤΙΤΟΝ
ΜΝ.ΦΙΝΟΣ	ΚΕΦΙΣΟΔΟΡΟΣ	ΕΥΒΙΟΣ
ΣΟΣΙΑΣ	ΝΟΜΕΝΙΟΣ	ΚΑΝΝΙΒΙΟΣ
ΑΡΧΙΝΟΣ	ΧΣΕΝΟΦΙΝΟΣ	ΣΜΙΚΡΟΣ
ΥΥΚΙΝΟΣ	ΗΥΠΕΡΒΙΟΣ	ΝΕΑΙΟΣ
ΚΑΝΝΙΑΣ	ΗΑΛΝΟΝ	ΕΡΛΟΤΕ
ΜΝΕΣΙΛΕΝΕΣ	ΠΟΥΥΧΣΕΝΕΣ	ΦΟΚΙΟΝ
ΣΙΚΟΝ	ΕΡΧΣΙΜΕΝΕΣ	ΑΡΑΙΟ
ΑΜΦΙΜΕΔΕΣ	ΝΙΚΟΝ	
ΧΣΕΝΥΥΝΟΣ		
STRATELOS; ENAIΔΥΡΤΟΙ		
ΗΙΡΓΟΔΑΜΑΣ		
ΕΥΘΥΜΑΧΟΣΙΤΕΒΕΝΙΚΟΣ		
ΕΥΜΕΝΟΣ ΙΜΑΝΤΙΣ		
ΑΝΔΡΟΣΘΕΝΕΣ		
ΤΟΧΣΟΤΑΙ; ΦΡΥΝΟΣ		
ΤΑΥΡΟΣ		
ΘΕΟΔΟΡΟΣ		
ΑΝΕΧΣΙΜΑΧΟΣ.		

*Elik. 59. Η Τιμητική Έπιγραφή  
όπερ τῶν Πεσόντων κατὰ τοὺς Ἀθη-  
ναῖκους Πολέμους τὸ 459/8 π.Χ.*

κατὰ τὸ διάστημα ἀπὸ 214-210 π.Χ. τοῦ Β' Καρχηδονιακοῦ πολέμου ἡ Ρώμη, μὲ τὸν Ἀννίβα μονίμως εἰς τὴν Ἰταλία καὶ συνεχεῖς ἀνταρσίες ἢ ἐπιφοβῇ κινητικότητα Ἰταλιωτῶν. Ἡ Ἀθήνα κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς ναυτικῆς καὶ ἐμπορικῆς Ἡγεμονίας της (459/8 π.Χ.) διεξάγει συγχρόνως πολεμικὲς ἐπιχειρήσεις σὲ (1) Κύπρο, (2) Αἴγυπτο, (3) Φοινίκη, (4) στοὺς Ἀλιεῖς τῆς Ἀργολίδος (Πόρτο-Χέλι), (5) στὴν Αἴγινα καὶ (6) στὰ Μέγαρα. Ἡ ἐπιγραφὴ IG I<sup>2</sup> 929 ἀποτελεῖ μέρος ἀναμνηστικῆς, ἀναθηματικῆς στήλης εἰς τιμὴν τῶν πεσόντων Ἀθηναίων ἀπὸ τὴν Ἐρεχθίδα φυλὴ κατὰ τὶς ἐπιχειρήσεις ἐνὸς ἔτους στοὺς πολέμους αὐτούς (Εἰκ. 59, 59a). Πρὸ τῶν πολλαπλῶν Ἀθηναϊκῶν ἐπιχειρήσεων, εἶχαν ἐκδηλωθῆ πολιτειακὲς καὶ πολιτικὲς μεταβολὲς ποὺ ἀπελευθέρωναν ἐνεργὸ δυναμικό.

Οἱ στρατιωτικὲς ἐπιχειρήσεις τοῦ ἔτους ἐκείνου κεφαλαιοῦνται σὲ δύο μείζονα μέτωπα: (α) στὴν Ἀνατολικὴ Μεσόγειο καὶ τὶς περικείμενες χῶρες πέραν τῆς Μ. Ἀσίας κατὰ τῆς Περσικῆς αὐτοκρατορίας· (β) στὴν ἡπειρωτικὴ Ἑλλάδα (καὶ τὴν στρατηγικὴ προέκτασί της στὴν Αἴγινα) κατὰ τῆς Σπαρτιατικῆς Ἡγεμονίας. Ὁ ἀγὼν μεταφέρεται ἐνεργὰ στὸ οἰκεῖο ἔδαφος τῶν ἀντιπάλων κατὰ τὴν πολιτικὴ καθολικῆς ὑπερτερήσεως ἀμφοτέρων. Τὶς ἐπιτυχίες, θυσίες καὶ τυχοῦσες ἀποτυχίες τῆς δυναμικῆς αὐτῆς προβολῆς, ἀκυρώνει ἐν συνεχείᾳ ἡ Περικλεϊκὴ φιλειρηνικὴ πολιτική. Συστηματικὴ ἀνακοπὴ ἀνόδου εἶναι ἀπαρεγκλίτως ἀρχὴ καθόδου στὶς κλίμακες ἰσχύος.

## Παράρτημα IX

Φόρος Μελῶν τῆς Δηλιακῆς Συμμαχίας.

[Εἰκκ. 60-62]

Οι κατάλογοι ἐτήσιου φόρου τῶν μελῶν τῆς Ἀθηναϊκῆς Συμμαχίας γιὰ τὴν περίοδο 454/3 ἔως 432/1 ἔχουν ἐπιγραφεῖ σὲ δύο στῆλες, ἐκ τῶν ὅποιων ἡ πρώτη περιλαμβάνει τὴν περίοδο 454/3 - 440/439, ἡ δὲ δευτέρα τὴν περίοδο 439/8 - 432/1. Οἱ φόροι γιὰ τὰ ἔτη τοῦ πολέμου κατεγράφοντο σὲ χωριστὲς στῆλες γιὰ κάθε ἐνιαύσιο φορολόγησι. Τὰ ἔτη ἀριθμοῦνται ἀπὸ τῆς πρώτης καταγραφῆς γιὰ τὸ 454/3. Ἐτοι ἡ φορολογία τοῦ ἔτους 432/1 ἀναφέρεται ὡς γενομένη ἐπὶ τῆς τρίτης καὶ εἰκοστῆς ἀρχῆς. Τὰ ἀναγραφόμενα ποσὰ ἀποτελοῦν τὶς ἀπαρχές τῶν φόρων οἱ ὅποιες ἀφιεροῦντο εἰς τὴν Ἀθηνᾶ, δρισθεῖσες κατὰ τὴν πρώτη ἀναγραφὴ εἰς τὸ 1/60 τοῦ φόρου. Παρατίθενται ἡ πρώτη (Εἰκ. 60) καὶ ἡ εἰκοστὴ τρίτη ἀναγραφὴ (Εἰκ. 61), ἡ τελευταία οὕσα ἐκείνου τοῦ Ἀθηναϊκοῦ ἔτους (περίπου ἀπὸ θερινὲς τροπὲς εἰς θερινὲς τροπές) κατὰ τὸ τέλος τοῦ ὅποίου ("Ανοιξις 431 π.Χ.) ἐξερράγη ὁ Πελοποννησιακὸς Πόλεμος. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν πρώτων ἐτῶν του ὁ φόρος ηὔξηθη, κατακόρυφα δὲ τὸ 425 π.Χ. ὅπότε ἦταν περίπου τριπλάσιος τοῦ τῆς πρώτης ἀναγραφῆς, ἐνῷ στοὺς πρὸ τοῦ πολέμου χρόνους εἶχε μειωθῆ. Τὸ ὄφος τοῦ συνολικοῦ φόρου εἶχε κατά προσέγγισι ὡς ἔξης:

ἔτος π.Χ.

Φόρος συνολικός εἰς τάλαντα

454	498
450	432
446	417
443	c. 417
434	c. 430
425	c. 1480

[Καὶ δε τὸν φόρον τὸν πάρ] ἀ τόν *h* [ε νοτ] ακιόν, *h* ο [τ c . . . . .]  
 [· . . ἐ γραμματεύε, τοῖς] τριάκο [ν τ α ἄ π] ε φάνε ε [c a] η [ά π αρχαὶ τ]-  
 [ει θεόι ἐ πι ἀρίστονος] αρχόντος α [θεόν] αίσοις, μνᾶ λ [πδ τδ ταλά]-  
 [ν τ ο].

*Segmentum quinque columnarum (I—V).*

(I)	(II)	(III)	(IV)	(V)
5	- - - - -	[ΜΑΡ] ινήται : Η Ρ	λα[δερί]ται : χηηρΔΔΔΔΓ	Να[ρ]εφαρές - -]
	- - - - -	[Α]ιναιοι: ΡηηηΔΔΔΔ[τηη]	· ούλνειοι: Κλα-	Μγα[δ]ηες - -]
	- - - - -	[Ο]ιναιοι έν τ-	βλα[οι] : 'Α' σε-	Κια[ν]όι: Δ[τητηηη]
	- - - - -	καροι: Η Δ Δ Δ Τ Τ Τ Τ Ι	ρῆται: Η . . . . .	Α[ρ]τακενοι: - -]
	- - - - -	'Εξιοι: Η	σεργαλ[ές] : ΧτηηηρΔΔΗΤ	[Ν]ε[τηηοις
10	- - - - -	Νελαρεια : Δ Δ Δ Τ Τ Τ Τ Ι	μεγαπτερ[να]ιο : νατ	[τηη] θε[η]ικει: Δ[τηηηηη]
	- - - - -	λαμπονεια : Δ Γ Τ Τ Τ Τ Ι	στόλιοι: Ρ . . . . .	Βεψγιοι κυπό
	- - - - -	λλικαρ-	χατάι: Η Η Δ [Δ Δ] Δ Τ Τ Ι	τει [τηη] ιαι: Δ[τηηηηη]
	- - - - -	νασέες : Η Ρ Δ Γ Τ Τ Τ Τ Ι	clιτριοι: Η Η [Η Η Γ Τ Τ Τ Τ Ι]	Αγιατην κάρες Γτη[τηη]
	- - - - -	στρεσαλοι: Η	θάλιοι: Η Η Η	· γταν: Η
15	- - - - -	γλαέφιοι: Η Ρ	μγαοι: Δ Δ Δ Τ Τ Τ Τ Ι	πταναιοι: Η
	- - - - -	κυρβισσός: Δ Δ Δ Τ Τ Τ Τ Ι	πικρες στα[γελέγ]ες: -	[Δ]ακάγλειον
	- - - - -	Διλυμοτε-	κεαριέται: -	[έη] πτροποτίδαι: ΓτηΤηΤη
	- - - - -	- Δ Η Τ Τ Τ Δ Δ Τ	κεράνιοι: -	[Α]γινέται: ΣΣΣ
	- - - - -	χτηι: Δ Γ Τ Τ Τ Ι	βογετεές:	Μιλέσιοι
	- - - - -	[Δικ]αιοπο-	κυλλάναδιοι: - -	[έ]χει λέρο: Η Η Η
	- - - - -	[λίται]: Η Η Η Η	. ο ή -	[Μιλέσιοι
20	H	- - - - -	- - - - -	έη] πτεριδαιοι: - -]
H	- - - - -	- - - - -	- - - - -	[ - - - - -
:Θ	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -
AΙ:Α	- - - - -	Iαστηα	Iαστηα	
S:	..... <sup>10</sup> .....Η Η Η	Λιπα[χεσοι: - -]		
		[Κολαφόνιοι: Η Η Η	Kαλζωμένοι: - -]	Fragmentum sedis incertae.
		Νο[τ]ές : Δ Δ Δ Τ Τ Τ Ι	Άριτιοι: Χ Ρ	Τογρονάνη: - -]
		Διοσερήται: Δ Γ Τ Τ Τ Τ Ι	Καρβαγαλδες -	[η]θε[ε]ς: - -]
		Σπατόλοι: Η Η	Φαεστηται: Ρ Η	Πε - -
		[· . . . . . . ξχ]c	Τερμερές: Η Η Ρ	. ε
		[· . . . . . Δ] Δ Δ Τ Τ Τ Τ Ι	Κεβρένιοι: Η Η Η	· Η Η Η
30		Αιράοι: Η Η Η	Κασολ[αβες]: - -	· Η Η Η
		λιανίον οιλάται: Ρ Η	Δικ[νιά]	
		Άστακενοι: Η Ρ	πα[ρ] λλαδερα: - -	· Α Ι: Δ
		Νεπολήται: Ρ		
		[χερρονεγ]ται: Χ Ρ Η Η Η		
		· Η Η Η Η Δ Δ Τ Τ Τ Τ Τ Ι		

*Eix. 60.* Η εναρξης τῆς καταγγραψμένης φορολογίας τῶν Συμμάχων ὑπέρ τῆς Αθηναϊκῆς Αρχῆς: 454 / 3 π.Χ.

[έ η ḥ τ ḥ c] τ ρ { τ ε c κ α ḥ α [ε ḥ κ o c] τ ε c ḥ p x ε c , [h ḥ i . .] μ ο χ ḥ p e c M γ p - [P] i n [b c] o c ḥ ē γ p a m ē - 5 [τ] e y e. [h e] λ ε n o t a m ē - A C ḥ ē [N] φ i λ ē t a i p o c ['] κ a [p i e y] c	(I)	'Ι[ρν] [κός φόρος]	Φ H	λέξιοι	H H H
- i - - - -		Φόρος	.Δ Δ Γ	Καλύπτων Λίνδιοι	Δ Γ τ i i i i
10 - F i i i i -		Η Η Η Δ Δ Δ Γ τ τ + Τ ε ν Ε Δ Ι Ο I	X	Πεδιές	Φ H
- - - - -		Γ	45 Ρ Δ Δ Δ	έρ Λινάδο	H H H
[τ] H t + i i		Λ Α Ρ Τ Α Γ Ι Α Ν O [i]	[τ] τ τ + i i	[Δ] Δ Δ τ + i i i	Δ Δ Γ
- - - - -		Δ Δ Δ Δ τ + i i	[Δ] Δ Δ τ + i i i	Χ α λ λ κ ε τ α i	H H H
Μ α σ α n [α c c]		Ν ε α Ν Δ Ρ ε ἔ c	[Γ] i i i C	Χ α λ λ κ ε τ α i	Δ Δ Δ t + i i i
O . i i		[Δ] Γ τ i i i i	Κ α n o i	έ π Φ Θ Π Α C	H H H
- - - - -		Κ α λ λ κ ε δ έ n [o i]		Τ ε π Π Α Ρ Ε Σ Ι Ο I	Τ ε π Π Α Ρ Ε Σ Ι Ο I
15 - i - - - -		Ο i r e c		Σ ε π Π Α Τ Ο I	Σ ε π Π Α Τ Ο I
- - - - -		[Δ] Γ τ i i i i	Κ α n o i	Θ ε κ l [o]	Θ ε κ l [o]
- - - - -		Δ α ρ δ α n ē c		Α i r [n t i o]	Α i r [n t i o]
- - - - -		Α γ ι α δ e n o i		Δ [κ] a [i a]	Δ [κ] a [i a]
- - - - -		Β ρ γ λ λ e n o i [i]		Π A P Δ E P A	Π A P Δ E P A
- - - - -		- - - - -			
20 - - - - -		Δ Δ Γ t c			
- - - - -		Π ε r [n s i o]			
- - - - -		- - - - -			
- - - - -		Δ Δ γ λ ή [τ ε i k t a]			
- - - - -		Δ [γ γ ι ο τ e x t h t a]			
- - - - -		Ι a n o n a			
- - - - -		- - - - -			
: [H H		A c i γ π π α l [i e c]	- - - - -	Ι a c [θ e c]	[Δ] i e c έ k τ θ θ e o
- - - - -		K n i a d i o i	- - - - -	Λ a i [t n i o]	[θ i c] c i o i
- - - - -		K e p a m i o i [i]	- - - - -	H a a l [k a p i] n a c c ē c	C a m o j g r a i k e c
- - - - -		N a x i a t a i	- - - - -	H	[C a n a i o i]
25 [Γ] t + i i		ε [λ] a i e a	- - - - -	T i r [p e c]	[M a p o n i t a]
[Δ Γ t] i i i		Π A P Δ M [γ p i n [a n]	- - - - -	C v a i [γ a t] c	π δ [e c λ γ t a]
[Δ] Δ Δ t + i i		M a r a e s i c [o i]	- - - - -	P i e [γ a t] c n	φ δ ρ [o n]
[H] H H Δ Δ t + i i		K b o i i	Δ Δ Δ t + i i i	K e d [f i a n]	T a x [c ā m e n a]
		Δ Δ Δ t + i i i	A t t a k e n [a]	M y n [d i o i]	
				N e c t o r i k d s . φ [d e o s]	
30 [H] H		h a i p a [i] o i		Δ Δ Γ	[C a p t a n]
[H] H H H		[K] o [λ] i j o n i o i			
[Δ] Δ Δ t [r] t + i i		A y g t a l [o]	- - - - -	Δ Γ t i i i i	- - - - -
Δ Δ Δ t + i i i		C k i e i o i	- - - - -	Δ Γ t i i i i	H [A n o p r i o]
[H]		E p y g r a i o i	- - - - -	Δ Γ t i i i i	- - - - -
		M y p r i n a i o i	- - - - -	Δ Γ t i i i i	- - - - -
35		M e n d a i o n	- - - - -	Δ Γ t i i i i	- - - - -
Δ Δ Δ t + i i i		T a p a k y k e n	Δ Γ t i i i i	z o [l a i d i t a]	- - - - -
Δ Γ t i i i		G r u n e ē c	F t	ē [N e g r a φ c a n]	- - - - -
Δ Γ t i i i		I c i n a i o i	Δ Γ t i i i i	[Γ] R γ j ē c	- - - - -
Δ Γ t i i i		Θ e r a m b a i o i [i]	R H H H	[Δ] e c A j p o K e n a i o y	- - - - -
		M e n d a i o n	X	[K a p γ c] t o i	Δ t t [f t i i i i]
		L a b a l e p i t a i			D i a k r e c s
40 H F		A r k e c e i a		N e s o t o i l i t a i	Δ Δ [Δ]
, R H		P y t g a l ē c		P i a p ' A n t i c a p a n	C y m e ]

(desunt versus haud ita multi.)

*Eig. 61. Η φορολογία του 432/1 π.Χ., έτους κηρύξεως του Πελοπονησιακού πολέμου.*

- θ[εοι].
- τάχεις [φ]ύ[ρο].
- I ἔδοξεν τέ[ι] βολēι καὶ τōι δέμoi, Αίγeic] ἐπr[υtάneye, ...]oν ἔτρa[mmάteyε, ....."]..... ἐpε]-  
ctάte, Θόδi[πtοs είpte· pέmφai tάktaс δ]ktό [άnδrap, εpέia]λη xero[tonec]eī λo δέmoс, epi тā-  
5 c pόlēs, δyо [mēn epi τāс ἐpì θpáikc], δyо dе ἐpi 'ionian, δyо δ]e ἐpì N[écos, δyо dе ἐpì Hεllésp]-  
onto[n]. λoύt[oi dе δe λopkoθéntec tōi] koinōi h[óрkoi tēc tāxс]eos pi[rónton méxri ménosc Mai]-  
makteriö[os· kaθi стaтnai dе kai ε]calogéa[с тéttapac, toýt]os dе [p]roslaiрeсtai gramma]-  
tēa kai xу[neгópo δyо e xc 'Aθenai]on, λe dе b[ο]le kpinéto. aipé]ceo[n dе kai egloréa[с тéttap-  
pac· λoút[oi [dе eпtóc eikoci h[emep]j]on, A'f] ēc h[n h]e p]rofesmí eхsékei, glerép[о]nto. ei dе mе, T]-  
10 ēc ēmérac h[ekás]t[ec kai tō tālantō] h[ekás]t[о zemisb]eon xh[ia]ci draxmēci. λopkónton dе]  
oи λopkota[i, oи ān tōtē ēn āp[ē] ὄn]t[ec] tyt[х]n[ocin]· ēan dе mе h[ex]opkocin h[oi λopkotai, tē]-  
n ayt[ē]n zem[ian ὄf]elónto. h[óp]oс dе ekti]p[е]c[о]m[е]c[о]m[о]n h[oi strategoi, h[otan] фce]-  
ficeata h[oi δ]eмoс, " ēan dе h[oi strate]g[oi] kai h[oi] p[olém]ar[x]os mе h[ex]ágocin, kpiné]cоn ēn t]-  
h[oi h[elai]ai 'Aθen]eici, h[otan] kai tāc h[al]as tō[n h[elai]acton k[pi]noci d[i]kaс ....."]..... tаic]
- 15 p[ol]es[] kat[.....]..... e[th]ym[ne]s[о] m[у]p[ia]ci d[ra]x[me]ci i[er]a[ic] tēi [th]eo]i t[е]k[ast]os a'y]-  
t[о]n. h[oi] dе [e]pti]stato[n]t[ec] t[о]m p[ry]ta[ne]on ka[th]i]st[ant]on [epi]nag[ke]c d[i]kast[er]ion pl[er]es m]-  
e bl[ez]on ē [xh]lios d[i]kast[ac], op[os] x[у]n[ti]n tēi [bo]le h[oc]ynt[а]x[oc]in tōc f[о]ros tōc ēpì tēc p[la]]-  
liaс aрхес [m]éхpи tēc nomeniаc tō p[ro]s[о]c[и]de[е]noс m]enosc x[re]mati]z[о]nt[on] dе ....."].....]
- 20 [c] x[re]mati]z[о]nt[on], h[otan] p[ac]ai h[ai] tāxс]e[ci] t[е]k[oc]ntai, ēam [m]e ....."].....
- .i dе f[о]ro[.....]..... on m[e]demiаi ē h[oi] .....].....
- .. ēam m[е] t[о]i a[ll]o apod[е]ixh[ei] k[ol]y[on], оs]e[ci] tēc х[ор]ac аd[у]n[ato] .....].....
- .. nomen [.....]..... t[о]n ф[о]ron, h[oi] a[nn] taxh[ei]. t[о] dе f[о]s[о]f[о]s[о]ma t[о]de a[na]gr[ap]f[о]c]-  
[ac] h[oi] gr[ammat]e[ys] tēc bole[с] ēn dyo[n] st[е]lla[и]n li[os]nai[n] [kata]b[е]t[о]t[е]n m[en] ēn t[о]i bo]l[е]y[te]-
- 25 [pi]oi, t[о]n dе ēm p[lo]ei, a[pt]om[ic]o[n]t[on] dе] h[oi] p[ol]etai, t[о] dе a[pt]yg[ri]pon parac[о]nt[on] h[oi] k[о]-  
la[k]r[eti]ai. ōnt[on] dе h[ai] tāxces h[ai] tēci p[ro]b[е]ci p[er]i t[о] ф[о]r[о] a[pt]o tōm p[ana]ben[ia]n t[о]m me[г]-  
a[ll]on, ex[сene]rk[eto] dе h[ai] p[ri]t[an]eia, h[ai] a[nn] tu[г]x[ane]i p[ri]t[an]y[os]ca, tāc tāxces ēc tā p[an]an[ab]e[n]a[ia].  
ēan dе h[oi] p[ri]t[an]e[ci] m[е] h[ex]en[eg]ro[ci] ē[c] t[о]n d[е]mon k[ai] tēm bole[с] kai tō d[i]kast]ep[ion]  
p[er]i t[о]n ne[on] ф[о]ron ē m[е] x[re]mati]c[о]s[о] ēpi]t[е]s[о] t[о]n d[е]mon k[ai] tēm bole[с] kai tō d[i]kast]ep[ion]
- 30 [i] 'A]ne[n]ai h[ek]ast[on] t[о]m p[ry]ta[ne]on k[ai] t[о]i d[е]m[о]sio[n] h[ex]ek]onta, ē e[th]ym[ne]s[о] my[ri]aci  
[d]ra]x[me]ci h[ek]ast[os] t[о]m p[ry]ta[ne]on. k[ai] ēan t[о]c a[ll]o[s] d[ax]i]p[oto]n[on]e]ci [ē e]p[ei] m[е] ēnai t-  
[ac] tāxс]e[с] ēt[а] p[ia]n[ab]e[n]ia[t]a m[е]g[ra]la] ēpi]t[е] tēc p[ri]t[an]e[ci]s, h[eti]c a[nn] p[ri]t[an]e[ci] [p[ry]ta]ne[ci].  
[ti]moc ec[t]o kai t[о] x[re]mat[а] a[lt]o d[em]oci]a ec[t]o kai tēc we[с] [t]o ep[ida]kato[n]. ex[сene]rk[eto] dе t-  
a[y]ta ēc[t]o d[em]on [be] aig[e]ic p[ri]t[an]a[ne]i p[ri]t[an]e[ci] t[о]n d[е]mon[on] h[ek]ast[on] t[о]n d[е]mon[on] k[ai] t[о]n d[е]mon[on]
- 35 m[é]p[an] p[ri]t[an]on met[а] t[о]n h[ie]p[ra]. ē[an] dе [m]e [d]at[p]axh[ei] ēn t[о]u[т]ei, x[re]mati]zen p[er]p[ri] to[u]t[о] p[ri]t[an]-  
on t[о]i [b]yc[ter]ai h[oc]yne[h]c[os], [h]ejoс [an] d[ati]p[ri]axh[ei], eti t[о]c eir[em]en[ec] p[ri]t[an]e[ci]. ēan d[е] m[е]-  
e h[ex]e[n]et]koc[ci] ec[t]o d[em]on[on] e[mi] d[ati]p[ra]x[co]ci ēpi]t[е] c[on]f[о]n a[ny]t[on], e[th]ym[ne]s[о] my[ri]aci d[ra]x[me]-  
cin h[ek]ast[on] t[о]m p[ri]t[an]e[ci]n [o] p[ri]t[an]o[δ]c ē d[ax]i]k[ol]y[on] ēp[ida]x[ei] t[о]k[ast]rat[ti]a[с]. t[о]c d[е] k[er]y]-  
kas p[ro]s[ec]e[kl]em[en]o[с] p[ar]en[ia]i h[oi] u[т]i[о] t[о]n d[е]mocion k[let]e[po]n d[е]k' em[er]on ..... ce[...][...]. ī]-
- 40 a[lm] m[е] δ[ph]os δok[os]i d[ia]ko]n[en]e[n], tāc d[е] [agg]r[e]l[as] toic k[er]y]x[ci] .....]..... omnynai d[е] t[о]-  
on h[or]kon t[о]c t[а]k[tac] ... st[...]. pe[...]., h[ina] m[е] a[y]t[...]., h[ina] m[е] a[y]t[...].,  
tāc tāxс]e[ci] tēci p[ol]esi ...]..... ka[ta]b[е]n[ai] h[oi]to a[ll] d[ok]e[ci] ep[ida]keto[n] enai. ....]..... p[er]-  
pi t[о]n t[о]x[ace]on ka[...]., -o[...]., 11. x[re]p[re] le[gi]n[...]., 22. f[о]se]f[о]-  
iz[ec]e[ai], kai ēan t[о]i[...]., h[oi] 10. pe[ri] t[о] d[е] .....]..... h[ot] 23. a[pl]a-  
15 [g]ocin [h]ai p[ol]es .....]..... c h[ot] 18. t[е]n tāxci-  
[n] t[о] f[о]po, h[in] a[e]i .....]..... p[ol]., 15. x[re]s[el]i p-  
[ep]i t[о] f[о]po k[ata] .....]..... a[...]., 16. ! t[е]lattan p[ri]-  
[...]. h[os]a[ci] d[ei] e[е] .....]..... én t[о]i h[ed]rai t[о]i[...]. vole[с] t[о]i p[ri]-  
[tei p[er]i] t[о]u[т]uo[т]o[т] .....]..... t[о]n a[ll]on d[i]kast[er]ion, ēam m-  
60 [e] .....]..... p[ro]f[о] .....]..... to. d[em]o[n]., toic d[е] k[er]y]x[ci] toic f[о]ci t[о]-  
[dm] m[ic]o[dm] a[pt]o[dm] .....]..... eip[е] t[о] m[en] a[ll]a k[la]st[er]per t[о]i vole[с], t[о]c  
[d]e tāxses, h[os]ai [.....]..... t[о]c d[е] p[ry]t[an]e[ci] h[oi] a[nn] tōtē t[у]gh[an]osi p[ry]-  
[an]e[y]ont[ec], kai t[о]c e[cal]og[ea]c e[ca]g[en] p[er]i t[о]t[о] t[о] d[i]kast[er]ion, h[otan] p[er]i t[о]n tāx-
- II [е]on ēi, h[о]p[os] a[nn] a[...]., " ēd[ox]c[en] t[о]i vole[с] kai t[о]i d[е]moi, A-
- 55 [ig]eic ē]p[ry]t[an]ey[е] .....]..... g[ra]mm[ati]c[о]e, .....]..... t[о]ros ēp[ec]st[ati]e, Θódip[os] eip[е] h[о]p[os]-  
[e]ci p[ol]esi ф[о]ros [e]t[а]kh[es] ēt[а] t[е]c[о] [vole[с], h[ei] p[le]ist]ia[с] p[ro]t[os] [e]gra]mm[ati]c[о]e, epi]t[е] Сtratok-[л]e[os] aрхontos, [vole[с] kai p[an]h[ot]p]l[ian] a[pt]agen ec[о] p[an]a]b[en]ia ta m[e]g[a]la] h[ap]iacas p[em]p[on]t[on]  
d[е] e[н] t[о]i p[om]p[ei] .....]..... k[...]., 13. e[ta]x[cen] t[о]m ф[о]ron t[е]c[о] p[ol]escin h[ei] [v]o]l[е]e, h[ei] [p]la]e[st]ic[а]s p[ro]t[os] ēp[ida]keto[n] t[о]i [t]o[n] [e]c]-  
80 a[go]f[е]o]n, h[oi]s ka[- - -] e[gra]mm[ati]c[о]e]., vacat

col. I	vacat	col. II	col. III	col. IV
	Nεσιοτικός φόρο[ɔ]			[ - ] C]ΤΡΕΦΣΑΙΟΙ p
Δ Δ Δ	ΠΑΡΙ[ɔ]I			[ - ] ΤΙ]εΡΕ[ɔ]C [έμ]
Δ F	ΝΑΞC[io]			[Τε]ΡΓΑΛΜΟ[ι]
Δ F	ΑΝΔΡ[io]			- - AΛ - -
65 Δ F	Μέλιο[i]			170 T T T T
	ΡΤΤΤΤ Σιφοί[o]	q	lacuna	T T T
	Δ F		100 - - - 'Ε[τεοκαρ]πάθιοι	F
	'Ερετρ[iēc]		- - - Π...?....c	TT
	Ρ Θεραι[oi]	r	- - - Τελ[εμέσσ]οι?	TT
	Δ Κεί[oi]		- - - Π]τελ[ελται]	175 T XXX
70 Ρ Καρύ[ctio]			- - - Κ]αρυ[ανδές]	X
Δ Χαλκ[ιδες]			105 - - - ['I]ΔΥΜ[ēc]	lacuna
Ρ Τ Κύθην[oi]	98		T T [ΚΥ]λλ[άνδιοι]	
Δ Τέν[i]ο[i]	s		Δ ..NC - -	
Τ Τ Στ[γ]ρές			T [Κ]αγύνi[oi]	
75 - - Μ[γ]κόνi[oi]			X ['Ε]ρινές	
- - [C]εριφο[i]			110 T T ['Υρ]ομές	/ - - z''
- - 'Ιέται			X X [Χα]λκέτο[ρες]	C - -
- - Διές			X X [Λε]φοιμαν[άες]	O /
Τ Άθενήται			X X [Κοδαλ]πές	180 ΣΠ[αρτόλιοι]
80 Τ Σύριοι			T T [Χαλκ]εᾶτ[αι]	'Αφ[γυταίοι]
XX Γρυγχές			115 X [..ο]ι Κάρε[c]	Πεπ[αρέθιοι]
X Ρεναίς			- - - Κυρβισσο[c]	'Ακάν[ειοι]
XX Διακρές Ἀπ[δ]			[X] X ....ON	AİN[oi]
Χαλκιδέων			X X ..^..ες	Kocc[αιοι]
85 X Αναφαῖοι			X X - - - -	πολι[χνῖται?]
Κερία Δ 111	lacuna	120 X	- - - -	ΠΑΡΑλ C - -
XX Φολέγανδρος			lacuna	[ - - Θ]ύρρ[oi]
H H H Βέλβινα			[Λελλεσπόντιος φόρος]	II Διές
X Κίμολος			lacuna	190 T T Νύ[μφαιον?]z'''
90 X Σικινήται	z	- - - Νεοπολίται		T T λ - -
H Ποσίδειον		ΠΑΡΑλ Χερρόνε[con]		
én Εύβοιαί		- - - Λιμνάιοι		
T XX Διά[κρ]οι		125 - - - Τυρόδιζα	X	
én Ε[ύ]βοιαί		- - - Δαρείον ΠΑΡΑ	Δ - -	
95 [λ]εφ[αιτίες]		Τέμ Μυσιαν	Δ - -	
T T T Ζο[ι] έλλεμνοι?	lacuna	- - - . . Ρεια ΠΑΡΑ	Δ - -	195 . T - - z''''
[λ]εφ[αιτίες]		[Βρύ]λλειον	T - -	T T - -
III. Haec quomodo coniungenda		- - - [Άρταιον] τείχος	T - -	T T - -
sint, non liquet.		[έπι τοι] Ρ]ύνδακι	XX - -	T - -
122sqq. Locus accurate indicari non potest.		lacuna	XXX - -	200 T - -
125sqq. Numeri quibuscum quartae columnae				T T M - -
nominiūbus coniungi debeant, non liquet.				T 'Ο[λβία?]
				T T Τγ[ρα?]
		135 [- - Παρι]ανοί	. XX	205 T ΤΑ[μυράκε?]
		[- - Δαρδ]ανές	. XX	. XX KA[ρκίνε?]
		[- - Χερρ]ιονεῖ[ται]	. . XX	. XX KIM[μερ..?]
		[άπ] άργοράς		. . XX NIK[ονία?]
		.... γε vacat		. . X ΤΤΑΤ[ρα - -]
III 140	- - . . ινται			IV 210 - - Κερ[λαδε?]
	[- - Βρύ]λλεινοί			- - ΔΑ[νδάκε?]
	[- - Ελαι]όσιοι			lacuna
	[έν Χε]ρρονέοι			
	[- - Βύσβ]ικος			
145 [- - Νεαν]δρειές				
	[- - Αστα]κενοί			
	[- - Αλο]πικονέοι			
	[- - Μαδύ]τοι		XXX	
	[- - Λαμ]πιονειές			

<p>Huc pertinere videtur frustum lum ΕΜ 6862 quad ed. IG I p. 23 sub calcem n. 37. <i>Ect.</i></p> <p style="text-align: center;">— — .. ^ .. .. ^ c .. .. ^ .. .. ! ^ .. .. A P .. .. M M .. .. N O .. .. I P .. .. O .. — —</p>	<p style="text-align: center;">150 [..^..]Α ΤΡΟ[Ι]ΚΑ — — ..Νές — — ..όσιο[ι] — — ..οι — — ..^..ΝΟ[ι] 155 — ..^..ΙΟ[ι] — ..^..ΕΙ. [—] — Σιρε[ι]ές [—] — Κέστι]οι [—] — Δ.. . . . ιοτε[ι]χταί 160 [—] — Καλλι]πολίται [—] — Πρίαπ]ος — — ..^..ΑΡΙΟ. [—] — Κεφρέ]νιοι [—] — Παλαι]περκ[όσιοι] 165 — — ..?.. . . . ΙΟ — <i>lacuna</i></p>	<p style="text-align: center;">T X — — 215 XXX T</p>
<p>212 [Κ ε φ λ λ α] Ι Ο Ν [Τ] δ x c ύ μ π α ν τ o s</p>	<p>Φ Η Η Η Η Η Δ . . .</p>	

*Eik. 62. Η νέα Τάξις Φόρου τὸ 425 π.Χ.*

Τὸ φήφισμα τῆς Νέας Τάξεως Φόρου τὸ 425 π.Χ. ἔχει διασωθῆ (IG I<sup>2</sup> 63) Εἰκ. 62. Αὐστηρότατες διαδικασίες καθιεροῦνται γιὰ συστηματικὴ ἀναθεώρησι τῆς φορολογίας τῶν πόλεων πρὸς τὰ ἄνω, καὶ βαρύτατες ποινὲς ἐπιτάσσονται γιὰ τοὺς ὀλιγωροῦντες ἐκ τῶν Ἀθηναϊκῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν στὴν ἐνεργοποίησι τῶν διαδικασιῶν αὐτῶν. Στὸν τελευταῖο στίχο ἀναγράφεται τὸ συνολικὸ ποσόν: *Κεφάλαιον τοῦ ξύμπαντος*. Ἀπὸ τὸν παρατιθέμενο ἀριθμὸ ἐλλείπουν τρία φηφία, τὸ πρῶτο καὶ τὰ δύο τελευταῖα. —] Η Η Η Η Η Φ ρ ω [— — (Σύμφωνα μὲ τὴν μεταγενέστερη ἔρευνα, cf. e.g. R.Meiggs - D.Lewis, A Selection of Greek Historical Inscriptions to the End of the Fifth Century B.C. (Revised ed. 1988), No 69, pp. 193-4, 199). Προκύπτει ἀπὸ συγχριτικὰ στοιχεῖα καὶ τὰ δεδομένα τοῦ πίνακος, ὅτι ὁ συνολικὸς φόρος ἦταν μεγαλύτερος τῶν 1.000 ταλάντων, ἀρα τὸ πρῶτο φηφίο εἶναι τὸ 1.000. Ὁ φόρος ἦταν λοιπὸν μεγαλύτερος τῶν 1.460, μέχρι 1.480 τάλαντα.

